

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
mint fiatalkorúak bírósága

Fkf.II.776/2017/5.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2018. február 19.napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a követkő

í t é l e t e t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt fk. és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2017. szeptember 27. napján kihirdetett 25.Fk.426/2016/59. számú ítéletét fk. III.r. vádlott tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

A joghátrányt 2 (két) év próbára bocsátásra enyhíti. A vádlott a próbaidő alatt pártfogó felügyelet áll.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből fk. III.r. vádlott 106.704 (egyszázhaty-ezshatszánég) Ft-ot, az állam pedig 139.050 (egyszázharminckilencezer- ötven) Ft-ot visel.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett fk. III.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 5000 (ötezer) Ft - az államot terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás

A Debreceni Törvényszék a fellebbezéssel érintett fk. III.r. vádlottal szemben társtettesként elkövetett rablás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont] miatt 1 év 4 hónap javítóintézeti nevelést rendelt el. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelkről és kötelezte fk. III.r. vádlottat 226.704 Ft bűnügyi költség viselésére, megállapítva, hogy 19.050 Ft az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fk. III.r. vádlott és védője jelentettek be fellebbezést elsősorban felmentés, másodlagosan a joghátrány enyhítése érdekében. Más jogosult nem élt perorvoslattel, az ítélet fk. I.r. és fk. II.r. vádlottak tekintetében első fokon jogerőre emelkedett.

Az ügyész fk. III.r. vádlott ellen testi sértés büntette miatt nem emelt vádat. A Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség a B.1704/2015/35-III. számú határozatában 1 rendbeli életveszélyt okozó testi sértés büntette és 2 rendbeli súlyos testi sértés büntette miatt indult nyomozást megszüntette. Az életveszélyt okozó testi sértést a határozat szerint nem e terhelt követte el, míg a súlyos testi sértések vonatkozásában tizennegyedik életévét el el nem érő gyermekkora kizárja a büntethetőséget.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.469/2017/1-I. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - fk. III.r. vádlottra nézve az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő az elsődlegesen felmentést, másodlagosan a joghátrány enyhítését célzó jogorvoslatát fenntartotta. A fiatalkorú vádlott a rablás tekintetében ártatlanságáról szólalt fel.

A védelmi fellebbezés az enyhítésre irányulóan alapos.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 348. § (1) bekezdése és a Be. 349. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 448. § (2) bekezdésében írt és a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályokra - a fellebbezéssel érintett fk. III.r. vádlott vonatkozásában teljes terjedelemben felülbírált azzal, a másodfokú bíróság a törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút, sem olyan relatív hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintve hatályon kívül helyezést eredményezve kizárná az érdemi felülbírálatot.

Az elsőfokú bíróság a Be. 75. § (1) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és a bizonyítékok okszerű, a logikai törvényeinek megfelelő értékelése után megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdésében megfogalmazott tényálláshoz kötöttség elve folytán a másodfokú bíróság ítélezésének alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat helyesen mérlegelte. Vizsgálta a vádlottak védekezését, a sértettek tanúvallomását, a cselekményről érdemi információval rendelkező más személyek tanúvallomását, az orvos szakértői, az elmeorvos szakértői véleményeket, a helyszín adatait és az ügyben releváns okirati bizonyítékokat. A bizonyítékok egyenként és együttesen történő értékelésével a logika törvényeinek megfelelő mérlegelés után helyesen döntött, amikor a vádlottak részben a felelősséget elhárító vallomásával szemben a tényállást a vádat megerősítő bizonyítékokra alapozta. Fk. a rablásban való részvételt tagadta és kétségtelen, hogy sértett sem tett rá terhelő vallomást. Fk. egységes, ellentmondásmentes, magát is terhelő nyomozási terhelti vallomása (nyomozási iratok 767. lap), és tanúvallomása alapján azonban az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a III.r. vádlott esetében is a tényeket. Az egész cselekménysort tekintve is helytállóak a ténybeli következtetések, mert azt maga a fiatalkorú vádlott sem tagadta, hogy részese volt a durva cselekménynek és egy másik hajléktalant megrúgott. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének igen alaposan, részletesen eleget tett. A felmentést célzó védelmi fellebbezés lényegében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadta a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség már idézett elvéből következően eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság minősül ugyanis a tényállás megállapításának jogából és kötelezettségéből eredően az ún. ténybírósnak. A törvényes bizonyíték-értékelésen alapuló ténymegállapítások a másodfokú eljárásban nem mérlegelhetők felül.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést fk. III.r. vádlott bűnösségére és a cselekménye minősítése is megfelel az anyagi jognak. A Btk. hatálya alatt 2015. december 7-én megvalósított cselekmény elkövetésekor a III.r. vádlott a tizenkettedik életévét betöltötte, a tizennegyedik évét azonban nem. Főszabályként a tizennegyedik életévét be nem töltött személy a beszámítást kizáró büntethetőséget kizáró ok (gyermekkor) miatt nem büntethető. A Btk. 16. §-a azonban törvényi kivételként rögzíti, hogy az emberölés [Btk. 160. § (1), (2) bekezdés], az erős felindulásban

elkövetett emberölés [Btk. 161. §], az (életveszélyt és halált okozó) testi sértés [Btk. 164. § (8) bekezdés], a *rablás büntette* [Btk. 365. § (1)-(4) bekezdés] elkövetője büntethető, ha a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, és az elkövetéskor rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.

Az ügyész a vádlottat csoportosan elkövetett rablás büntettével vádolta [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont]. Emellett rögzítendő a megalapozott tényállás alapján, hogy a vádlott belátási képességgel rendelkezett és kóros elmeállapot beszámítási képességét nem zárta ki. Büntethetőségének így a büntető törvény általános részi rendelkezései szerinti tárgyi és alanyi feltételei fennállnak.

A vádlott társaival idegen dolgot (karóra és egyéb dolog) jogtalan eltulajdonítás végett szándékegységben eljárva úgy vett el, hogy a cselekmény véghezvitele érdekében bántalmazásban megnyilvánuló fizikai ráhatást, akaratot lenyűgöző erőszakot fejtett ki sértettel szemben, mely a megtámadott személy fizikai ellenállását leküzdötte (BH2010. 143.).

A rablást a csoportos elkövetés [Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pont] minősíti súlyosabban a Btk. 365. § (3) bekezdés b) pontja szerint (2/2000. Büntető jogegységi határozat). A törvényi tényállási elemek teljesek, a speciális helyzetű fiatalkorú elkövetőnél büntethetőségi akadály nem állt fenn, ezért törvényes a bűnösségének a megállapítása.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket nagyrészt helyesen feltárta. Fk. III.r. vádlottnál a társas elkövetés körében a társtetteség súlyosít (a csoportos elkövetés külön nem, mert az minősíti súlyosabban a bűncselekményt), ugyanakkor a fiatalkorúnál (főként tizennegyedik életév betöltése előtt) a büntetlen előélet nem enyhítő körülmény, ezért az arra való hivatkozást a másodfokú bíróság az ítélet 27. oldal 2. bekezdéséből mellőzi (56. BK. vélemény II.1.).

A törvényszék által alkalmazott joghátrány túl súlyos, lényeges enyhítése volt indokolt. A tizennegyedik életévét be nem töltött fiatalkorúval szemben a Btk. 106. § (2) bekezdése értelmében csak intézkedés alkalmazható. A törvényi szakasz (3) bekezdése kimondja, hogy fiatalkorúval szemben szabadságelvonással járó intézkedést alkalmani csak akkor lehet, ha az intézkedés célja más módon nem érhető el. Mindez összhangban áll a Btk. 106. § (1) bekezdésével, mely szerint az alkalmazott intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányban fejlődjön és a társadalom hasznos tagjává váljon. A büntetés és intézkedés céljai az általános szabályokhoz képest eltérő, mert a fiatalkorú érdekeit, fejlődését kiemelt fontosságúnak tartja. A másodfokú bíróság értékelve az alanyi és tárgyi körülményeket, azt a tényt, hogy a fiatalkorú lényegében részben idősebb társai hatására mintegy „belesodródott” a bűncselekmény elkövetésébe, szem előtt tartva a fiatalkorú fejlődését is, úgy ítélte meg, hogy nem szükséges szabadságelvonással járó intézkedés alkalmazása. Ezért vele szemben a védelmi perorvoslatot e részben megalapozottnak találva a Btk. 116. § (1), (2) bekezdés alkalmazásával 2 évi időtartam próbára bocsátást alkalmazott. A fiatalkorú a Btk. 119. § (1) bekezdés b) pontja alapján a próbára bocsátás próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

Az elsőfokú bíróság törvényesen döntött a lefoglalt bűnjelekről, fk. III.r. vádlottnál a bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezés azonban nem felel meg a perjogi szabályoknak.

Az elsőfokú bíróság a határozat rendelkezése és az ítélet indokolásának utolsó bekezdése szerint fk. III.r. vádlottat kötelezte a kirendelt védői díj megfizetésére. E rendelkezés azonban téves, mert a Be.

74. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a kirendelt védő díját és költségét az állam viseli, ha a terhelt részére a hatóság személyes költségmentességet engedélyezett. E vádlott részére az elsőfokú bíróság a periratok tanúsága szerint a 2016. szeptember 8 napján kelt 8. sorszámú végzésében a védelmi kérelemre személyes költségmentességet engedélyezett. A költségmentességet engedélyező végzés ellen fellebbezés nem érkezett, alaki jogereje beállt. A határozatot jogerősítő záradékkal a bíróság nem látta el, de ez nem is volt kötelezettsége, mert a hatályos törvény szerint kizárólag az ügydöntő határozatot kell jogerősítő záradékkal ellátni, s a végzés véglegességének feltüntetését a Be. még nem írja elő. Az érvényes, az eljárás adatai szerint vissza nem vont költségkedvezmény miatt a III.r. vádlott nem kötelezhető a kirendelt védői díj viselésére, ezért a másodfokú bíróság a költségviselést érintő rendelkezést módosította.

A kifejtettekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla a Debreceni Törvényszék ítéletét a fellebbezéssel érintett fk. III.r. vádlottnál a szükséges részben a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb, törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült és a személyes költségmentesség folytán az államot terhelő bünyügyi költséget az ítéltábla a Be. 381. § (1), (2) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2018. február 19.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk.előadó bíró, az aláírásban akadályozott dr. Toma Attila sk. bíró helyett is: Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke (a fiataikorúak ügyeinek tárgyalására kijelölt bírák)

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 25.Fk.2426/2016/59. számú ítélete fk. III.r. vádlottal szemben a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2018. február 19.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tiszttviselő